

Magazyn dla dzieci
Kwartalnik

Wesoła Ulica

Numer 4 (2024)
październik,
listopad, grudzień

Litera „Z”!

**Legenda o Lechu
i białym orle**

„Biały Orzeł” z papieru!
**NAJSTARSZA POLSKA
KOŁĘDA MA 600 LAT!**

**Rocznica
odrodzenia
Niepodległej
Polski**

**JAK WYGLĄDAŁY
PIERWSZE POCIĄGI?**

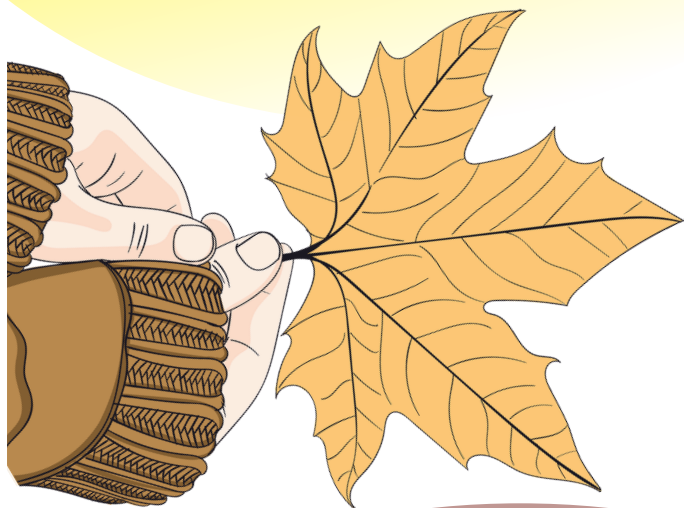
**Krzyżówka zimowa!
Jak przygotować
herbatę malinową?**

Olga Boznańska i jej obrazy!

W TYM NUMERZE:

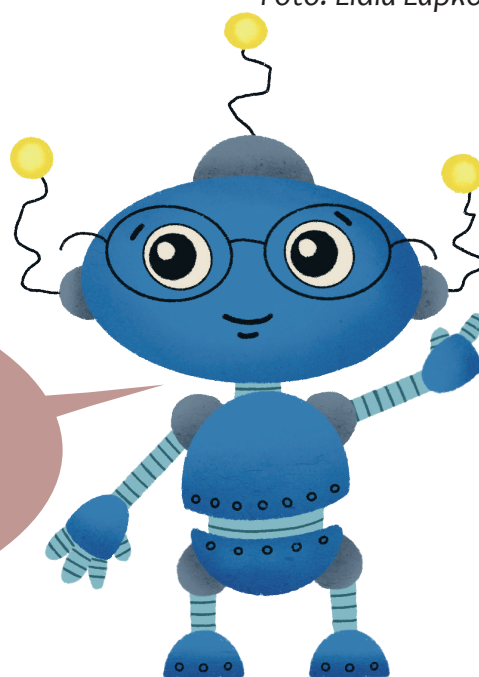
- przepis na herbatę malinową
- wierszyk o 11 listopada
- poznajemy legendy polskie
- literka Z
- frazeologia na wesolo – dowiedz się co znaczy „narobić bigosu”
- interesujące fakty o lisie
- krzyżówka zimowa
- czytanie i ciekawe zadania
- zagadki i łamigłówki

Redakcja kwartalnika “Wesoła Ulica” otrzymała list od uczniów 2b klasy Państwowego Polskiego Gimnazjum im. J. Piłsudskiego w Daugavpils

Foto: Lidia Łapkowska

Daugavpils 11.11.2024

Dzień dobry.

Jesteśmy uczniami klasy 2b Państwowego Gimnazjum Polskiego w Daugavpilsie.

Już drugi rok czytamy magazyn dla dzieci "Wesoła Ulica". Bardzo się cieszymy, że możemy uczyć się języka polskiego także w taki sposób.

Najbardziej podobają nam się ilustracje, kolorowanki i przepisy na samodzielne wykonanie smakołyków. Lubimy też zagadki matematyczne, różne historyjki i krótkie wierszyki.

Chcielibyśmy prosić o więcej kolorowanek z postaciami z polskich bajek, trudniejsze łamigłówki, może jakieś labirynty i rebusy.

Lubimy też sport, więc chętnie przeczytamy o znanych sportowcach i różnych dyscyplinach sportowych.

Pozdrawiamy wszystkich redaktorów gazetki "Wesoła Ulica".

PS. Ten list pomogła nam napisać nasza pani.

Zaroslav Antjoms Vasilisa Kiril
Kostek Milana Matvejs Damians
Tomass Sest Valdim Paveš Aleksandrs
Adelina Aleksa Paula Sofija Elina

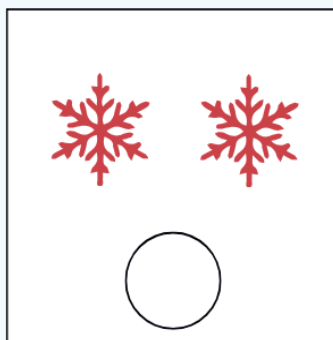
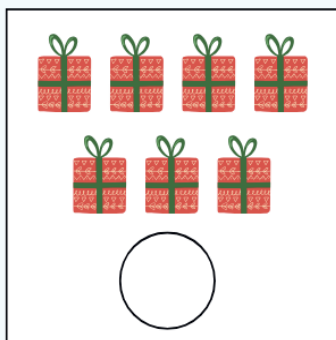
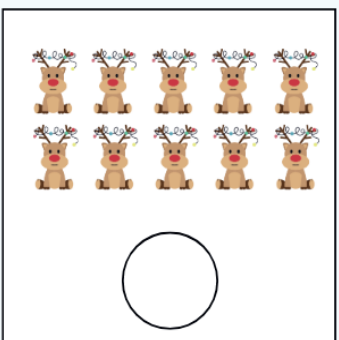
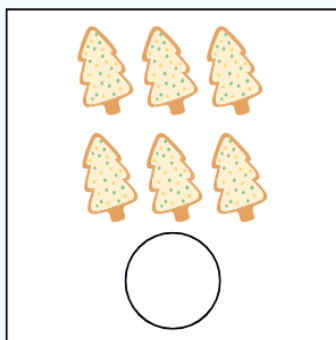
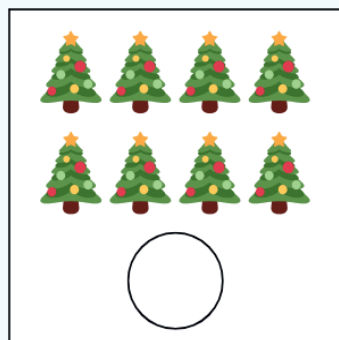
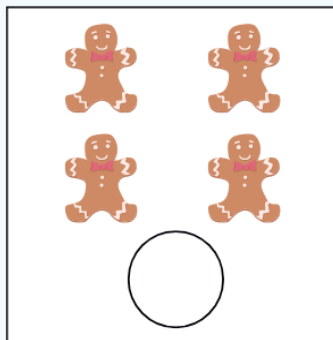
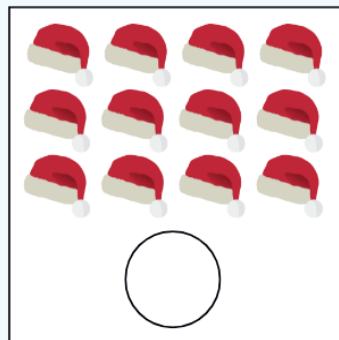

11 listopada

Autor: Ludwik Wiszniewski

Dzisiaj wielka jest rocznica -
Jedenasty listopada.
Tym, co zmarli za Ojczyznę,
Hołd dziś cała Polska składa.
Im to bowiem zawdzięczamy
wolność, mowę polską w szkole.
To, że tylko z ksiąg historii
Poznajemy dziś niewolę.
Uroczyście biją dzwony
W mieście flagi rozwinięto,
I me serce się raduje,
że obchodzę Polski święto.

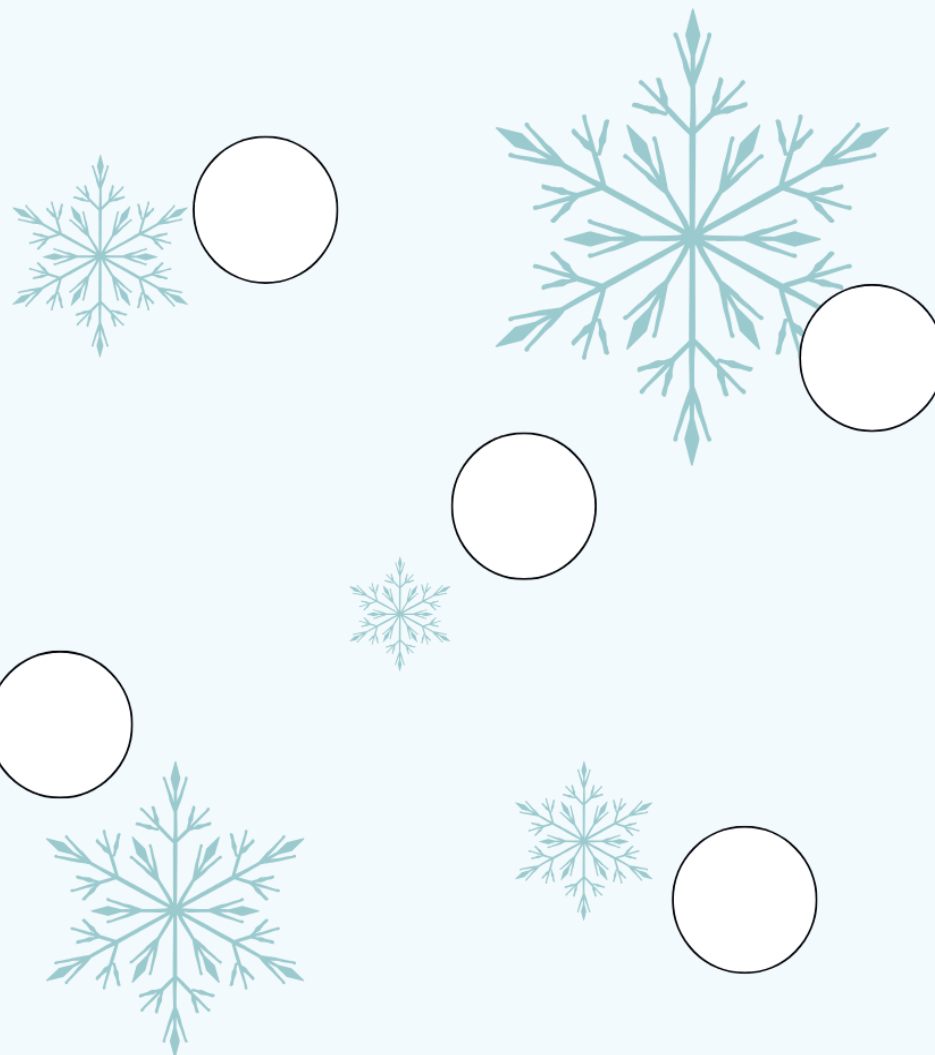
Policz i zapisz! **Saskaiti un ieraksti!**

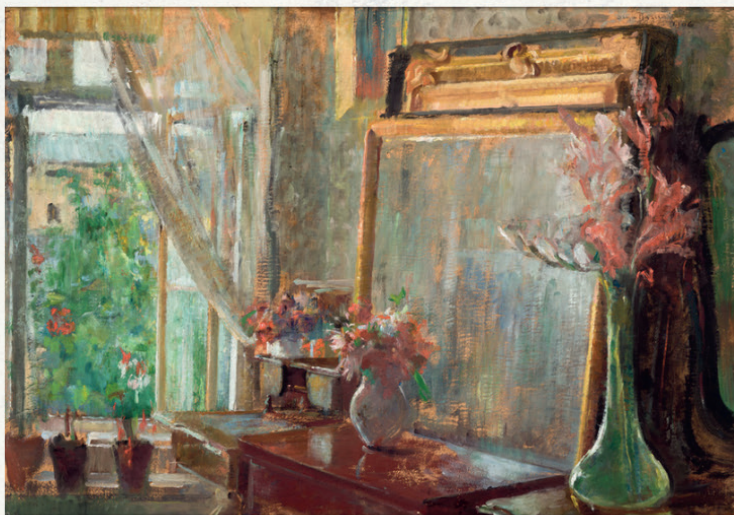

Ponumeruj śnieżynki od najmniejszej do największej!

Sanumurē sniegpārslas no lielākās līdz mazākai!

Wnętrze / Interjers, 1906 r.

Dziewczynka z chryzantemami /
Meitene ar krizantēmām, 1894 r.

Olga Boznańska to najwybitniejsza polska malarka okresu Młodej Polski, działająca w Monachium i Paryżu. Urodziła się 15 kwietnia 1865 roku w Krakowie, zmarła 26 października 1940 roku w Paryżu.

Olga Boznańska bardzo lubiła zwierzęta. W dzieciństwie jeździła konno, a na jej najwcześniejszych rysunkach zawsze pojawiało się jakieś zwierzątko – piesek, koń, pasące się krowy czy barany.

Znakiem rozpoznawczym jej paryskiej pracowni była ciągła obecność stadka udomowionych myszek.

Olga Boznańska bija Jaunās Polijas perioda poļu gleznotāja. Darbojusies Minhenē un Parīzē. Dzimusi 1865. gada 15. aprīlī Krakovā un mirusi 1940. gada 26. oktobrī Parīzē.

Olgai Boznaņskai ļoti patika dzīvnieki. Bērnībā viņa brauca ar zirgiem, un viņas agrīnajos zīmējumos vienmēr bija redzams kāds dzīvnieks – suns, zirgs, ganītas govys vai auni. Viņas Parīzes darbnīcas raksturīga iezīme bija mājas peļu bars.

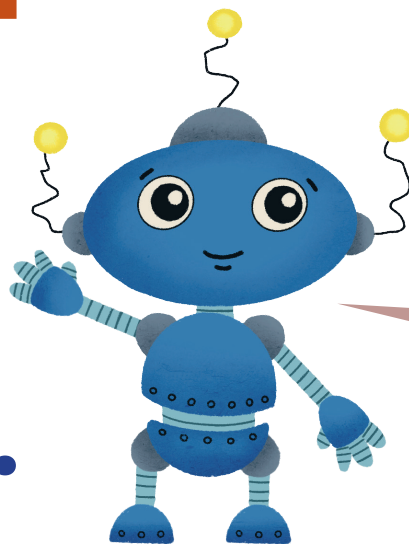
Fotografia Olgi Boznańskiej z psem, około 1930 roku, źródło: Biblioteka Polska w Paryżu / Olgas Boznanskas fotogrāfija ar suni, aptuveni 1930. gadā

Kwaciarki / Puķekopes, 1889 r.

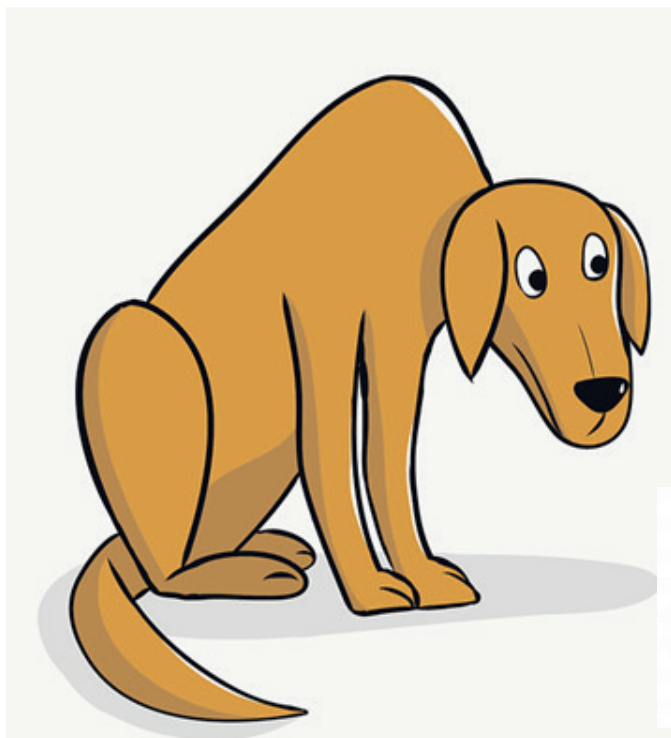
FRAZEOLŌĢIA NA WESOŁO!

**Narobić
bigosu to
znaczy
narozrabiać.**

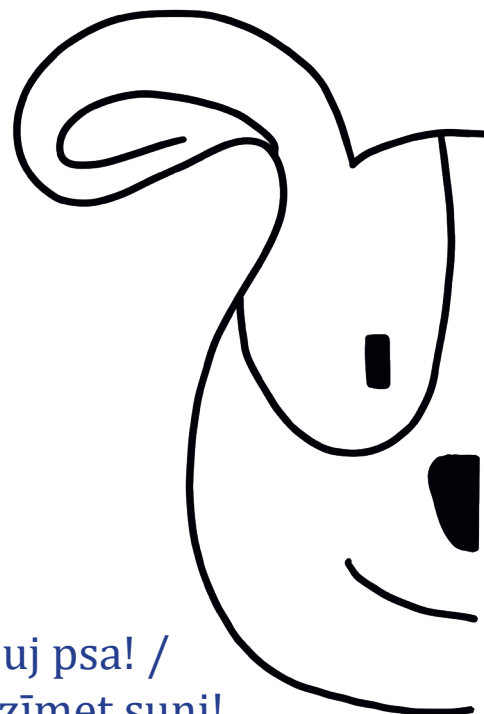

Wiesz co znaczy
narobić bigosu?

To wcale nie znaczy
ugotować potrawę z
kapusty...

Latviski ir
līdzīgs pēc
nozīmes
frazeoloģisms
uztaisīt ziepes
– sagādāt
nepatikšanas.

Dorysuj psa! /
Pabeidz zīmēt suni!

Poznajemy litery!
Iepazīstam burtus!

Aa Āā Bb Cc Čč Dd Ee
Ēē Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll
Łł Mm Nn Ņņ Oo Óó
Pp Rr Ss Šš Tt Uu Ww
Yy Zz Žž Žž

Z z

Ar savu ķermeni izveido
burtu Z! / Napisz literę Z!

Zamek

Czytaj! / Lasi!

Zegar **bije** godzinę dwunastą.
Zamek **dzisiaj** czeka na gości. W
lesie skaczą **zając**. **Zebra** ma pasy.

Zebra

Zając

Zegar

Ułóż z własnego ciała literę Z! / Uzraksti burtu Z!

Przeczytaj zdania, patrząc na obrazek wybierz odpowiedni czasownik! Izlasi teikumus, skatoties attēlos izvēlies atbilstošu darbības vārdu.

Moja koleżanka Oliwia _ _ _ _ _ książkę.

pływa

czyta

skaczy

Ewa _ _ _ _ _ morze.

rysuje

pływa

uśmiecha się

Margarita _ _ _ _ _ po kałużach.

pływa

chodzi

czyta

Anna _ _ _ _ _ szybko.

pływa

leci

czyta

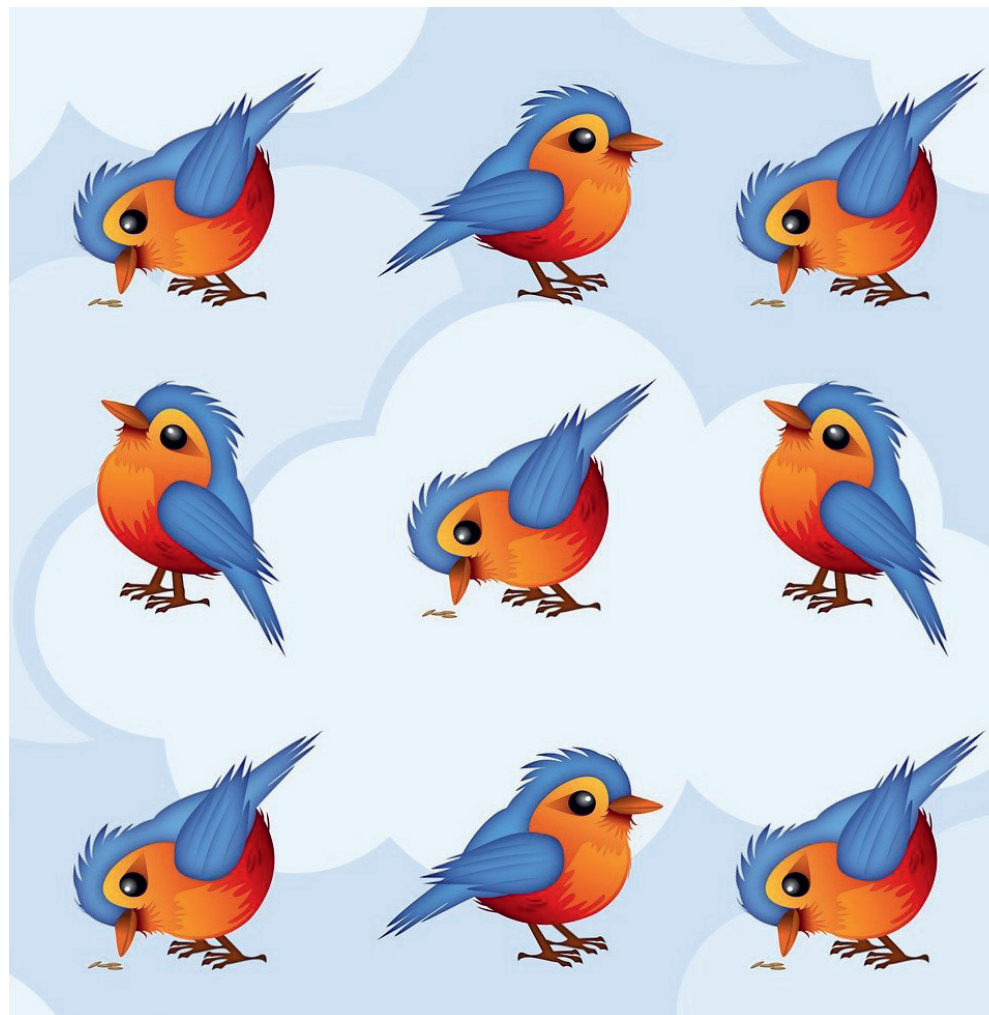
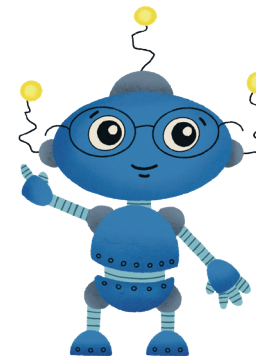
Grażyna _ _ _ _ _ głośno.

śmieje się

pływa

czyta

Czytasz coraz lepiej!
Polskie przysłowie głosi:
„Ćwiczenie czyni mistrza!”

Policz, ile ptaków patrzy w dół! /
Saskaiti cik putnu skatās uz leju!

Mały czarodziej

Znajdź różnice / Atrodi atšķirības!

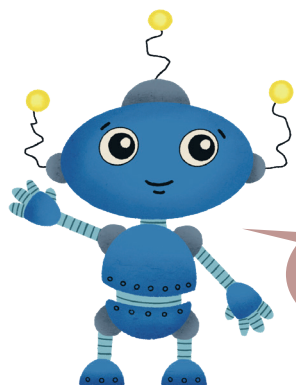
Jakie cyfry widzisz na obrazku? Ile ich jest?
/ Kādus skaitļus redzi attēlā? Cik to ir?

Pamiętamy ważną rocznicę!
29 grudnia 2024 r. obchodzimy 35. rocznicę odrodzenia
niepodległej Polski.

Ozdób orła białego białą
plasteliną albo kawałkami
papieru! Do wypełniania
korony użyj żółtej
plasteliny albo papieru. /
Aizpildi ērgli ar balto
plastelīnu vai baltu papīru.
Ērgļa kronim izmanto
dzeltenu plastelīnu vai
papīru!

Rzeczpospolita
Polska!

Wiesz, jak nazywa
się państwo polskie?

29 grudnia 1989 r. Sejm
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej (tak wtedy nazywano
Polskę) przywrócił nazwę
państwa „Rzeczpospolita
Polska” oraz godło – orła w
koronie.

1989. gada 29. decembrī
Polijas Tautas Republikas (tā
toreiz sauca Poliju) Seima
atjaunoja valsts nosaukumu
„Polijas Republika” un ģerboni
– ērgli ar kroni.

Godło Rzeczypospolitej Polski
Polijas Republikas ģerbonis

Według legendy, założyciel państwa Polan, **Lech**, podczas postoju zobaczył pod wieczór **gniazdo** na drzewie. Znajdował się w nim **biały orzeł** z dwoma pisklętami. Gdy Lech przyglądał się mu, orzeł rozpostarł skrzydła na tle nieba czerwonego od zachodzącego słońca. Lech zachwycił się, postanowił tam osiąść, umieścić orła w swym herbie, a miejsce na pamiątkę nazwał Gniezdnem (obecnie **Gniezno**) od słowa gniazdo. Historia ta spisana została w „Kronice Wielkopolskiej” w 1273 oraz w czeskiej „Kronice Dalimila” w 1319.

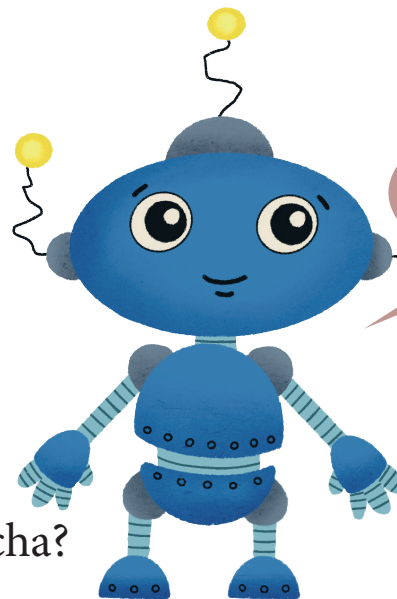
Przeczytaj tekst o legendzie, odpowiedz na pytania, wpisz odpowiedzi! /
Izlasiet tekstu par leģendu, atbildiet uz jautājumiem, uzraksti atbildes!

Napisz imię założyciela państwa Polan.

Co zobaczył Lech podczas postoju?

Jaki ptak był w gnieździe?

Jak obecnie nazywa się miejsce postoju Lecha?

A skąd orzeł w polskim godle?

A o tym dowiedzieć się można, poznając legendę, O Lechu, Czechu i Rusie

POZNAJEMY zwierzaki!

LIS LAPSA

- 1 Lisy potrafią świetnie skakać i szybko biegać. Potrafią rozpędzić się do 50 km/godz.

Lapsas prot ļoti labi lēkt un ātri skriet. Viņas spēj attīstīt skriešanas ātrumu līdz 50 km/h.

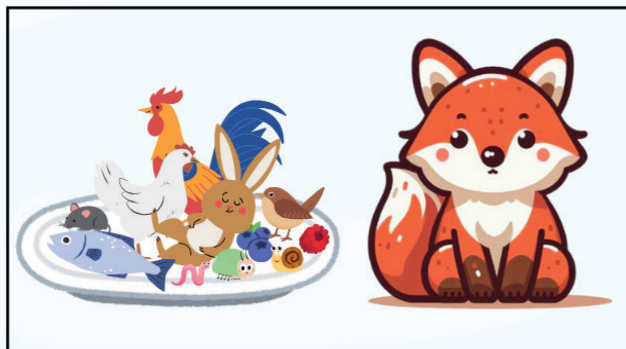
- 2 Lisy majā švītnā pamiēc i doklādnie wiedzā, gdzie zakopaļy zapasy jedzenia.

Lapsām ir lieliska atmiņa, un tās precīzi zina, kur tās ir ierakušas barības krājumus.

- 3 Lisy to zwiērēta wszystkożerne. Najczęściej polujā na małe gryzonie, takie jak myszy, a także na zające, małe ptaki i ryby. Jedzā także ślimaki, dżdżownice, chrząszcze. Mogā kraść i zjadać także upolowane kury i koguty oraz króliki.

Lapsas ir visēdāji. Visbiežāk tās medī sīkus grauzējus, piemēram, peles, kā arī zaķus, mazus putnus un zivis. Tās ēd arī gliemežus, sliekas un vaboles. Tās var arī nozagt un apēst vistas un gaiļus, kā arī trušus.

- 4 Lisy potrafią udawać martwe, aby uchronić się przed niebezpieczeństwem.

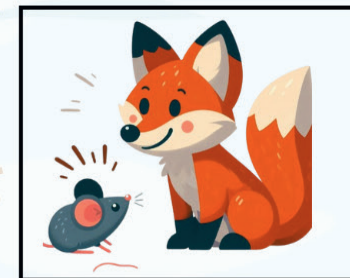
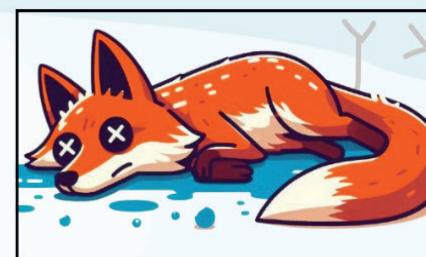
Lai pasargātu sevi no briesmām, lapsas spēj izlikties mirušām.

- 5 Lisy są w stanie usłyszeć pisk myszy z odległości nawet 100 metrów!

Lapsas spēj sadzirdēt peles pīkstienu pat 100 metru attālumā!

- 6 Lisy są kochającymi rodzicami dla swoich dzieci.

Lapsas ir mīloši vecāki saviem bērniem.

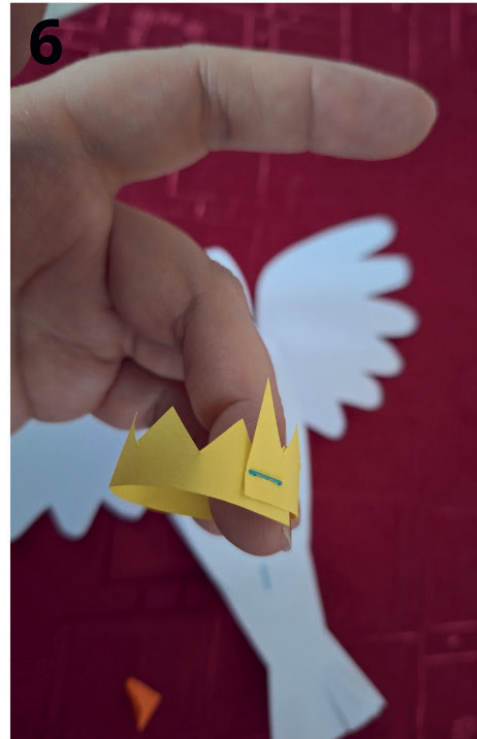
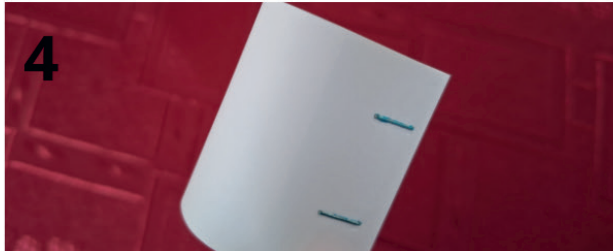

ZRÓB TO SAM!

BIAŁY ORZEŁ

PĒDZI POCIĀG LASEM, POLEM...

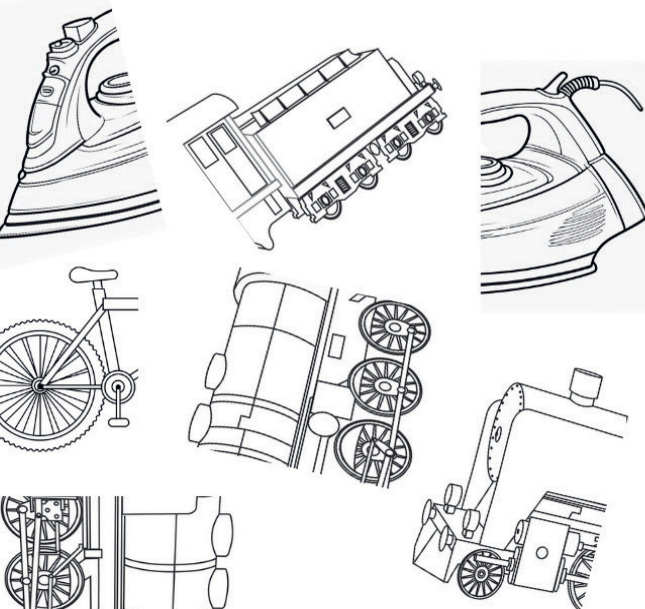

Lokomotyva parova to lokomotyva napędzana silnikami parowymi. Para pochodzi z kotła opalanego najczęściej węglem kamiennym.

Tvaika lokomotīve ir autonoma lokomotīve ar tvaika dzinēja iekārtu. Tvaiks nāca no katla, ko parasti kurināja ar akmeņoglēm.

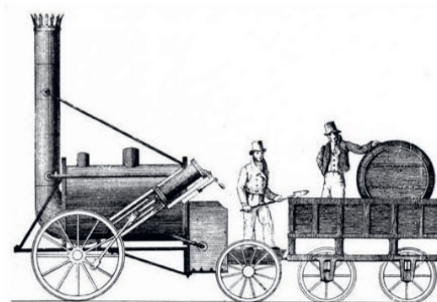
Za wynalazcę współczesnej lokomotywy parowej uważa się George'a Stephensona. Jego parowóz **Rakieta** (Rocket) z 1829 r. stał się pierwowzorem wszystkich dalszych konstrukcji.

Parowóz Rakieta. Fot. William M. Connolley

Pierwszą **lokomotywę parową** zbudował w 1802 roku **Richard Trevithick**.

Pirmo tvaika lokomotīvi 1802. gadā uzbūvēja Ričards Trevitiks.

Autor: John Linnell

Tvaika lokomotīve T3-036 Latvijas dzelzceļa vēstures muzejā
Fot. Jānis Vilniņš, lv.wikipedia.org

Pokoloruj części pociągu / Izkrāso lokomotīves daļas

Najstarszy polski pociąg ma 55 lat i wciąż codziennie wozi pasażerów.

Polijas vecākajam vilcienam ir 55 gadi, un tas joprojām katru dienu pārvadā pasažierus.

Najdłuższa podróż, jaką można odbyć pociągiem (zaliczając przesiadki wyłącznie w obrębie tego samego dworca) liczy około 17 tysięcy kilometrów i dwa kontynenty. Zaczyna się w Portugalii, a kończy w Wietnamie i trwa w sumie rozsądne dwa tygodnie.

Garākais ceļojums ar vilcienu (ņemot vērā pārsēšanos tikai tajā pašā stacijā) ir aptuveni 17 000 kilometru un divi kontinenti. Tas sākas Portugālē un beidzas Vjetnamā, un kopumā ilgst divas nedēļas.

Najdłuższy tunel kolejowy w Polsce

1601 m – taka jest długość tunelu pod górą Mały Wołowiec koło Wałbrzycha. To właściwie nie jeden, a dwa tunele zbudowane przed I wojną światową.

Garākais dzelzceļa tunelis Polijā

1601 m – tik garš ir tunelis zem Mazā Voloveca kalna netālu no Valbžihās. Patiesībā tas ir nevis viens, bet gan divi tuneļi, kas uzbūvēti pirms Pirmā pasaules kara.

Najdłuższa trasa pociągu w Polsce – 1054 km. Tyle kilometrów przejeżdża pociąg z Przemyśla do Świnoujścia.

Garākais vilciena maršruts Polijā – 1054 km. Tieši tik daudz kilometru mēro vilciens no Pšemislas līdz Svinoujscei.

Fot. intercity.pl

Najszybszy pociąg w Polsce to Pendolino, które w drodze z Warszawy do Katowic i Krakowa rozpędza się do 200 km/h.

Ātrākais vilciens Polijā ir Pendolino, kas ceļā no Varšavas uz Katovici un Krakovu brauc ar ātrumu līdz 200 km/h.

ZAGADKI

Ile to jest półtora i półtora?

Odpowiedz: Cały tor!

Co jest czarne, gdy kupujemy, czerwone, gdy tego używamy, i szare, gdy to wyrzucamy?

Odpowiedz: Węgiel!

Najstarsza polska kolęda ma 600 lat!

Kolędy - pieśni o charakterze religijnym, które śpiewamy w czasie Bożego Narodzenia.

"Kolendas" - poļu ziemassvētku dziesmas.

Nie wyobrażamy sobie dziś świąt bez śpiewania kolęd. Tradycja ta jest dłuższa, niż mogłoby się wydawać. Najstarsza polska kolęda – „Zdrów bądź, królu anielski” pochodzi z 1424 roku.

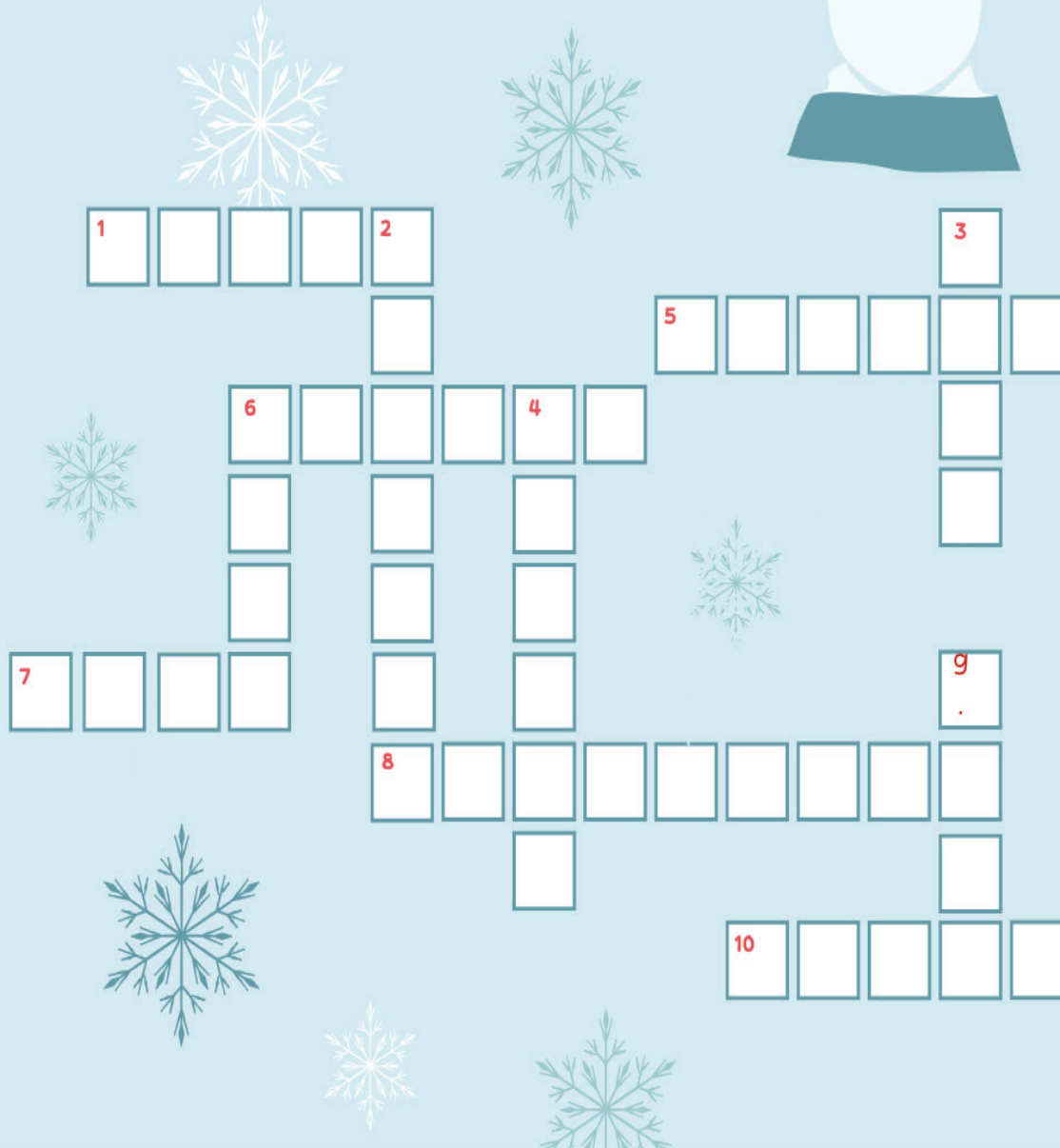
Vecākā poļu ziemassvētku dziesma ir "Esi sveiks, eņģeļu Kēniņ". Tā ir datēta ar 1424. gadu.

"ZDRÓW BĄDŹ, KRÓLU ANIELSKI"

Zdrów bądź, Królu anielski,
K nam na świat w ciele przyszedł,
Tyś za jisty Bog skryty,
W święte czyste ciało wlitý.
Zdrów bądź, Stworzycielu
wszego stworzenia!
Narodził się w ucirpienia
Przez swego ludu zawinienie.
Zdrów bądź, Panie, od Panny
Jenż się narodził za nie.
Zdrów bądź, Jezu Kryste Królu!
Racz przyjąć naszą chwałę,
Racz daci dobre skonanie
Prze Twej Matki zasłużenie,
Abychom Cię wżdy chwalili,
Z Tobą wiecznie królowali. Amen.

ZIMOWA KRZYŻÓWKA

PIONOWO

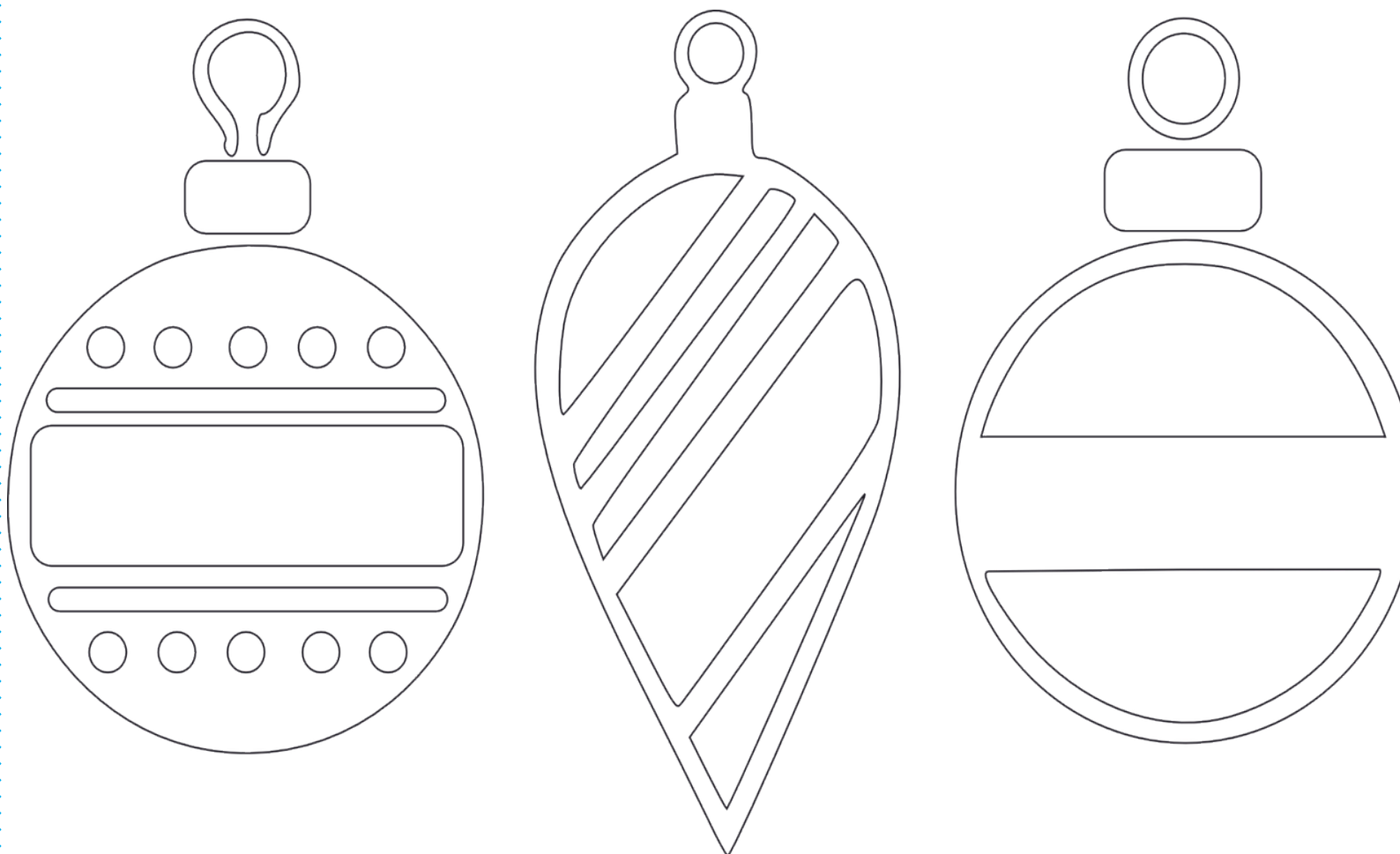
- 2. Gotujemy w nim zupę.
- 3. Pora roku po jesieni.
- 4. Piosenka Bożonarodzeniowa.
- 6. Gotujemy z nich barszcz wigilijny.
- 9. Długo zimą.

POZIOMO

- 1. Białą puch, pada z chmury.
- 5. Na szyi zimą.
- 6. Zimowe obuwie.
- 7. Mrożony deser.
- 8. Miejsce, gdzie jeździmy na łyżwach.
- 10. Krótki zimą.

Pokoloruj zgodnie z instrukcją! /
Izkrāso saskaņā ar instrukciju!

Środkowa bombka jest koloru **żółtego** i **zielonego**.
Bombka po prawej stronie jest **niebieska** i ma **fioletowy** pasek.
Bombka po lewej stronie jest **różowa**, ma **zielone** kropki i **brązowe** paski.

14 października
w Polsce
obchodzimy
Dzień Edukacji
Narodowej

Herbata malinowa z dodatkami

SKŁADNIKI:

- litr wody
- 4 łyżeczki herbaty malinowej (dobrej jakości z samych owoców malin, z dodatkiem innych owoców)
- 4 łyżki ekologicznego soku z malin (bez cukru)
- 3 goździki, cynamon w kawałku
- sok z 1/3 cytryny
- kilka plasterków pomarańczy
- 2 łyżki miodu

1. Herbatkę zalać gorącą wodą, dodać sok z malin, goździki i cynamon.

2. Odczekać do momentu aż napar będzie ciepły, potem wycisnąć do środka sok z 1/3 cytryny i miód, zamieszać.

3. Napój podawać ciepły z plasterkami pomarańczy.

SMACZNEGO!

Odpowiedź na zadanie na stronie 17:

Poziomo

1. ŚNIEG
5. SZALIK
6. BUTY
7. LODY
8. ŁODOWISKO
10. DZIEŃ

Pionowo

2. GARNEK
3. ZIMA
4. KOŁĘDA
6. BURAKI

Nie przegap
następnego
numera!

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za granicą 2023” ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego.

Projekts finansēts no Polijas Republikas Ārlietu ministrijas līdzekļiem Premjerministra kancelejas izsludinātā konkursa „Poļu kopienas un ārzemēs dzīvojošo poļu 2023” ietvaros. Publikācija pauž tikai autoru uzskatus un nevar tikt saistīta ar Polijas Republikas Ārlietu ministrijas un Jana Oļševska Fonda „Palīdzība poļiem austrumos” oficiālo nostāju.

„Wesoła ulica” - kwartalnik dla dzieci – nr 4/2024,
październik - grudzień.

Redaktor naczelna: Krystyna Barkowska. Redakcja: Irena Wiłcynia, Olga Szerszniowa. Koncepcja plastyczna i rysunki: Natalia Krjukowa. Wydawca: stowarzyszenie "Rubon"
Nakład: 400, Daugavpils, 2024 rok.

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego